

Tolar Jeronýma Šlika ve sbírce Muzea východních Čech v Hradci Králové

Vojtěch BRÁDLE

NL 73, 2018, s. 169–170

Thaler of Hieronymus Schlick preserved in the collection of the Museum of East Bohemia in Hradec Králové

The thaler of Hieronymus Schlick struck in 1527 is presented in this article. It comes from the board discovered in Nové Město nad Metují in 1923. Besides the coin in the Chaura collection, it is apparently the second known specimen of this sort with the name of Louis Jagiellon in its marginal legend. It is possible to say that both pieces were evidently made of the same pair of dies.

— board; thaler; Hieronymus Schlick; Nové Město nad Metují (Náchod district) [CZ].

— nález; tolar; Jeroným Šlik; Nové Město nad Metují (okr. Náchod).

V jednom z předchozích ročníků Numismatických listů publikoval Petr Vorel příspěvek, v němž detailně hodnotí dvojici tolarů Jeronýma Šlika s letopočtem 1527, uložených dnes jako součást Chaurovy sbírky v Národním muzeu v Praze.¹ O existenci obou mincí se svého času již dříve zmínil právě jejich někdejší vlastník Karel Chaura.² Bohužel není jasné, jakým způsobem je do své sbírky získal.

Také ve sbírce Muzea východních Čech v Hradci Králové (dále jen MVC HK) se nachází jeden tolar 1527, na němž je vyraženo jméno Jeronýma Šlika (obr. 1). Tato mince ovšem není zcela neznámá, neboť ji zmínil v rámci popisu nálezu z Nového Města nad Metují Jaroslav Šůla. K objevu tohoto depotu došlo

* PhDr. Vojtěch BRÁDLE, Muzeum východních Čech (Hradec Králové), v.bradle@muzeumhk.cz.

¹ VOREL, Petr: *Jáchymovské toлары z roku 1527 se jménem Jeronýma Šlika a jejich význam pro stanovení chronologie jáchymovských ražeb*, Numismatické listy 68, 2013, s. 56–69; HOLEČKOVÁ, Zuzana: *České, moravské a slezské mince 10.–20. století. Národní muzeum – Chaurova sbírka VI.2. Nevládní tolarové ražby. Rodové ražby a ražby olomouckého biskupství a arcibiskupství*, Praha 2012, s. 152–153 a 324–325, č. 192–193. Obě mince jsou uvedeny také v novém katalogu jáchymovských ražeb. Viz VOREL, Petr: *Katalog ražeb jáchymovské mincovny v letech 1519/1520–1619*, in: Nemeškal, Lubomír – Vorel, Petr: *Dějiny jáchymovské mincovny a katalog ražeb I. 1519/1520–1619*, Pardubice 2010, s. 181, č. 2/25 a s. 188, č. 6/7, Tab. VII/i a VIII/e.

² CHAURA, Karel: *Dva toлары Jeronýma Šlika 1527*, Věstník Numismatické společnosti česko-slovenské v Praze 2, 1920, č. 3, s. 60–62.

29. května 1923 dělníkem Theodorem Valterou při stavebních pracích.³ Zatímco část mincí si různí lidé rozebrali, zbytek je dnes uložen v MVČ HK (inv. č. N/N 14488–14769). Na základě výskytu Jeronýmova tolaru v tomto nálezovém souboru J. Šůla vyjádřil domněnku, že se nejedná o zkušební ražbu, jak tuto minci hodnotil K. Chaura, ale podle jeho názoru patrně vznikla určitá početně omezená série, která „*byla normálně uvedena do oběhu*“.⁴

ČECHY, Jeroným Šlik, tolar 1527 (s titulem Ludvíka Jagellonského).

1. AR; 28,54 g; 40,4 x 41,0 mm.

Sbírka: MVČ HK, inv. č. N/N 14754.

V příspěvku o novoměstském nálezu nejsou uvedeny parametry Jeronýmova tolaru a chybí rovněž jeho vyobrazení, takže možnosti jeho využití pro další bádání byly jen omezené. Jako doplněk tak vznikl tento krátký příspěvek. Tolar váží 28,54 g. Jeho minimální průměr činí 40,4 mm a maximální 41,0 mm. Na jeho povrchu se objevují četné drobné rýhy a stopy po úhozech.

Z připojené fotografie lící strany je snadno poznatelné, že v jeho případě jde o ražbu uvádějící v opisu jako jméno panovníka Ludvíka Jagellonského (1516–1526), takže se jedná o Chaurův tolar A, jak již uvedl J. Šůla, a podle nové typologie P. Vorla reprezentuje minci č. 2/25 (Tab. VII/i). Při bližším srovnání s exemplářem publikovaným v rámci Chaurovy sbírky (č. 192) můžeme navzdory dvojrázu a opotřebení také konstatovat, že obě mince zjevně pocházejí ze stejných razidel.

³ ŠŮLA, Jaroslav: *Dva tolarové nálezy v Novém Městě nad Metují*, Numismatický sborník 13, 1975, s. 256–258.

⁴ ŠŮLA, J.: *Dva tolarové*, s. 257, pozn. 6.